

Aika ja ajallisuus nuorisotutkimuksessa – hankalaa tietoa vai välineitä itseymmärrykseen?

JENNI KALLIO & SUSANNA ÅGREN

ABSTRAKTI Aika kietoutuu perustavanlaatuisesti nuoruuteen ja nuorisotutkimukseen. Aika on kuitenkin moniulotteisempi ja ristiriitaisempi kuin nuorisotutkimuksen lineaariseen aikaan nojaavissa keskusteluissa on usein ymmärretty. Muodostaessaan suhdetta yhteiskuntaan, nuoret neuvottelevat joka-päiväisessä elämässään ajan monikerroksellisuuden sekä aikaan liittyvien sosiaalisten normien kanssa. Tätä kutsumme aikatyöksi. Esitämme, että aikasensitiivisen nuorisotutkimuksen avulla on mahdollista ”paljastaa” sosio-historiallisia ja yhteiskunnallisissa vuorovaikutuksessa rakentuvia jännitteitä, joiden keskellä nuoret tekevät aikatyötä eli neuvottelevat olemassaolostaan ja mahdollisuudestaan kuulua yhteiskuntaan. Nuorisotutkijoilla on erityinen eettinen vastuu tukea nuoria aikaan liittyvien kamppailujen ratkaisemisessa.

ASIASANAT *aika, aikatyö, yhteiskunnallinen kuuluminen, nuorisotutkimus*

Nuoruus ja aika kulkevat käsi kädessä sekä yhteiskunnallisessa ymmärryksessä nuoruudesta että nuorisotutkimuksessa. Usein nuoruus ja tulevaisuus liitetään yhteen. Nuoruuteen liittyy kulttuurisia odotuksia ”aikuisiksi kasvamisesta”, jolloin nuoruutta pidetään välivaiheena ihmisen elämässä. Nuoruuden jälkeen odottaa aikuisuus ja yhteiskunnan täysivaltainen jäsenyys. (Wood 2017.) Yhteiskunnassa nuoria myös ohjataan, arvioidaan ja hallitaan tulevaisuuskeskeisesti (Walther & Stauber 2025). Nuorten tulee

tavoitella yhteiskunnassa tunnustettuja positioita veronmaksajina, vanhempina ja aktiivisina kansalaisina (esim. Bessant 2004, 390; Wood 2017). Myös tutkijat ovat kuvanneet nuoruutta toisinaan instrumentaalisesti ja lineaarisesti etenevänä elämänvaiheena, erityisesti nuoruuden ”siirtymiin” liittyvissä keskusteluissa (McPherson 2024; Wood 2017; Woodman & Leccardi 2015). Artikkelissa esitämme¹, että tällainen ymmärrys nuoruudesta ei tavoita nuoruuden kompleksisuutta ja dynaamisuutta tässä ajassa rakentuvina kysymyksinä.

Pohdimme artikkelissa, millaisia kysymyksiä nuorisotutkimukseen ja sen nuoruutta koskevaan ymmärrykseen liittyy niin kutsutun *ajallisuuden* (*temporality*) näkökulmasta. Tarkoitamme ajallisuudella tässä artikkelissa lyhyesti kuvattuna sitä, että aika koostuu erilaisista yhteiskunnallisista, institutionaalisista ja henkilökohtaisen elämän kehityskuluista, joita ihmiset yhteensovittavat omassa elämässään (Adam 1995, 22–23). Tarkastelemme ajan merkityksiä ”nykynuorten” elämässä erityisesti modernin ajan kehityskuluihin (kuten teknologisoituminen, globalisoituminen ja yksilöllistyminen) liittyvänä kysymyksenä, joiden myötä ajan on kuvattu ”kiihtyneen” (Rosa 2013). Tämän kaltaiset sosiaaliset ja kulttuuriset muutokset raamittavat erityisillä tavoilla tässä ajassa elävien nuorten elämää.

Hahmotamme ajan olevan moniulotteinen konstruktio. Sen sijaan, että aika olisi yksinomaan lineaarista, se muodostuu menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden jatkuvassa vuorovaikutuksessa osana ihmisten henkilökohtaista kokemusmaailmaa (Adam 1995, 23–24, 150–151; myös Leccardi ym. 2023, 16; Leccardi 2014a, 20). Yksilölliset kokemukset ajasta eivät synny tyhjiössä: aika kerrostuu henkilökohtaisen, elämäntulollisen ja yhteiskunnallisen ajan ulottuvuuksiksi, jotka kietoutuvat toisiinsa (Rosa 2013). Yhteiskunnassa sovitut oletukset ja odotukset siitä, miten aikaa tulee käyttää ja suunnitella ja miten ajan kulkua tulee yrittää hallita, tuottavat aikaan normatiivisia ulottuvuuksia (Rosa 2013, 8–9; Flaherty 2012). Nuoret käyvät arjessaan moniulotteisia neuvotteluja yhteiskunnan ja maailman ajallisista tapahtumista ja kehityskuluista sekä sosiaalisista normeista, jotka ohjaavat sitä, mitä nuoruuden elämänvaiheessa tulisi tapahtua. Kutsumme näitä nuorten neuvotteluja *aikatyöksi* (Flaherty 2012, 2003; Leccardi 2021). Täsmennämme aikaan liittyvää käsitteistöä artikkelin edetessä.

Ajallisuuteen kytkeytyvät nuorisotutkimuksen keskustelut koskevat usein käsityksiä nuorista nyky-yhteiskunnan jäsenenä. Nuorisotutkimuksessa on esimerkiksi tarkasteltu

myöhäismoderniksi kutsutun yhteiskunnan vaikutuksia nuorten elämään. Tutkijat ovat todenneet toisaalta yksilönvastuun, toisaalta epävarmuuksien lisääntyneen nuorten elämässä, mikä yhdistelmänä on vaikeuttanut omaa elämää koskevien päätösten tekemistä (viitaten erityisesti Furlong & Cartmel 2007). Yksilön vastuuttamisen seurauksena nuorten odotetaan hankkivan lisääntyvissä määrin sellaisia taitoja ja valmiuksia, joita esimerkiksi muuttuvilla työmarkkinoilla odotetaan (Farrugia 2019; Nikunen 2017; Kelly 2006). Lisäksi tutkijat ovat olleet kiinnostuneita siitä, miten nykyajalle ominaiset ilmiöt, kuten sosiaalinen media, vaikuttavat nuorten hyvinvointiin ja pärjäämiseen (Hendry 2024). Nuorisotutkimuksessa on keskusteltu myös nuorempien sukupolvien suhteesta edeltäviin sukupolviin, kuten eri sukupolvien todellisuuksien eroavaisuuksista ja jännitteistä (Leccardi 2012; Woodman 2011; Woodman & Wyn 2015). Yhteiskunnan ajalliset ilmiöt ja muutokset ovat erityisillä tavoilla näkyvissä juuri nuoruudessa ja nuorten elämässä (Furlong & Cartmel 2007, 3): nuoruudessa odotetaan samanaikaisesti omaa elämää koskevaa päätöksentekoa, aikaan liittyvien normien ja yhteiskunnallisten olosuhteiden reflektointia. Ajallisuuden käsite havainnollistaa ajan olevan kokemuksena moniulotteinen, mutta samalla keskeinen, pyrittäessä ymmärtämään nuorten suhdetta yhteiskuntaan ja maailmaan.

Osa nuorisotutkijoista on kritisoinut traditionaalista käsitystä nuoruudesta, jossa keskeistä on lineaarinen elämäntulku ja tulevaisuudessa siintävä aikuistumisen määränpää (mm. Cuervo & McPherson 2024; Cuervo & Wyn 2014; Wood 2017; Woodman & Leccardi 2015; Wyn & White 2015). Tällainen käsitys nuorten elämästä voi olla ”aikasokea”, jolloin se jättää piiloon ajan monet merkitykset nuorten elämässä (Adam 1995, 151). Samoin on kritisoitu sitä, että nuoret nähdään ainoastaan ajallisten ilmiöiden ”uhreina” ja niiden edellyttämien toimenpiteiden kohteina (Threadgold 2020) – esimerkiksi tulkittaessa, että tulevaisuuden epävarmuuksien vuoksi nuoret eivät osaa tai olisi kiinnostuneita pohtimaan sitä pitkäjänteisesti (ks. Cook 2006, 518). Tällöin nuoret nähdään ajan tulkitsijoina lyhytnäköisinä ja

passiivisina (Leccardi 2014b, 2012). Sen vuoksi ei aina tunnisteta, että tehdessään omaa elämäänsä koskevia valintoja ja muodostaessaan suhdettaan yhteiskuntaan nuoret tekevät aktiivista aikatyötä: he käsittelevät, muokkaavat ja reflektioivat arjessaan aikaan liittyviä normeja ja reunaehtoja (Flaherty 2012).

Aikatyöhön liittyy ristiriitoja ja jännitteitä, joita voi syntyä esimerkiksi eri sukupolvien välille (esim. Woodman 2011). Tässä artikkelissa olemme kiinnostuneet sukupolvesta siitä näkökulmasta, millä tavoin nykynuoret neuvottelevat suhteestaan heitä edeltäviin sukupolviin ja näiden luomaan yhteiskuntaan. Heidän kokemuksensa ajallisuudesta voi olla erilainen kuin esimerkiksi heidän vanhemmillaan. Samalla tämä kokemus yhdistää nuoria toisiinsa. (Mannheim 1972/1952, 297–298.) Näemme nuorten tekemän aikatyön siksi ”tuoreena kosketuksena” aikaan. Nuoret kokevat asioita ensimmäistä kertaa ja voivat sen vuoksi suhtautua aikaisempien sukupolvien itsestäänselvyyksinä pitämiin ajallisiin järjestyksiin myös kriittisesti. (Mannheim 1972/1952, 293–294; Ziehe 1991, 27–29.) Emme kuitenkaan jaa ajatusta, että kaikki samaan sukupolveen kuuluvat olisivat samanlaisia. Huolimatta siitä, että he edustavat samaa sukupolvea, nuorten kokemukset ja toimijuus ovat moninaisia, sekä paikallisesti että erityisesti globaalisti (esim. Nilan 2011). Käsittelemme ”nuoruutta” yhteiskunnallisissa ja sosiaalisissa olosuhteissa muodostuvana konstruktiona. Kussakin ajassa erityiset kulttuuriset käsitykset ja normatiiviset oletukset vaikuttavat esimerkiksi nuorten asemaan ja oikeuksiin yhteiskunnassa. (Threadgold 2020; Côté 2014, 12.) Herkistymällä nuorten kokemuksille nuorisotutkimuksessa voidaan tehdä näkyväksi olennaisia asioita edeltävien sukupolvien rakentamasta yhteiskunnasta, sen kehitystarpeista ja sukupolvien välisistä ajallisista jännitteistä.

Artikkelissa argumentoimme, että nuoret ovat tietoisia aikaan liittyvistä jännitteistä (ks. Cahill & Leccardi 2020; France & Threadgold 2016, 618–619; Leccardi 2021, 2014b, 50; myös Ågren 2024, 2023). Monet toivovat aikuissukupolvilta tukea ja vastuunottoa ajallisten kysymysten ratkaisemisessa (Honkatukia ym. 2020; Kallio & Honkatukia

2022; Leccardi 2021; Ågren & Kallio 2023). Vahvempi ymmärrys ajasta tutkimusasetelmissa ja teoreettisissa keskusteluissa voi auttaa nuorisotutkimusta tunnistamaan nuorten aikatyötä ja siihen liittyviä jännitteitä: millaisen aikuisuuden nykynuoret kohtaavat, millaisten sukupolvien välisen ehtojen kanssa he neuvottelevat ja miten he selviytyvät ja toimivat moninaisten yhteiskunnallisten muutosten ja tapahtumien keskellä. (esim. Woodman & Leccardi 2015; Woodman & Wyn 2015; Woodman 2011; Wyn 2020.)

Esimerkiksi sosiologi Carmen Leccardi on yhdistänyt ajallisuuden ja nuorisotutkimuksen keskusteluja. Hänen mukaansa ajallisuuden näkökulma mahdollistaa kokonaisvaltaisen ymmärryksen nuorten elämää ja arkea määrittävistä ilmiöistä (Leccardi 2014a, 12). Ajallisuuden käsitteen avulla voidaan tehdä näkyväksi, miten erilaiset paikalliset, yhteiskunnalliset ja globaalit kehityskulut ja ilmiöt – liittyivätpä ne sitten politiikkaan, talouskriiseihin, pandemioihin, työmarkkinoihin tai ilmastonmuutokseen – vaikuttavat toisiinsa ja kerrostuneesti nuorten arjessa muovaten heidän mahdollisuuksiaan voida hyvin nyt ja tulevaisuudessa. Samalla on mahdollista tehdä näkyväksi näihin ajallisiin kehityskuluihin liittyvää eriarvoisuutta ja haavoittuvuutta. (Leccardi 2014a; Wood 2017; Wyn & White 2015; Wyn ym. 2015.) Siksi tutkijan olisi siirrettävä analyttinen katseensa yksittäisistä nuorista yhteiskunnan muutosten ”uhreina” tai ”ongelmana” niihin ajassa rakentuviin yhteiskunnallisiin prosesseihin, instituutioihin ja tapahtumiin, joiden keskellä nuoret elävät ja suunnittelevat elämäänsä.

Avaamme artikkelissa nuoruutta koskevan ajan lineaarisen ymmärryksen problematiikkaa nuorisotutkimuksen keskustelujen avulla. Tarkastelemme myös ajallisuuteen liittyvien keskustelujen mahdollisuuksia nuorisotutkimuksen työkaluna. Selvennämme aiemman tutkimuksen avulla, millä tavoin aika kerrostuu nuorten elämässä. Hyödynnämme tässä sosiologi Hartmut Rosan (2013; myös Woodman & Leccardi 2015) jaottelua arkielämään, elämänkulkuun ja yhteiskuntaan kytkeytyvästä ajasta. Tämän jälkeen esittelemme yhteiskunnallisen kuulumisen käsitteen mahdollisena lähestymistapana nuorten,

yhteiskunnan ja ajan suhteen tarkastelemiseen (*societal belonging*, ks. Kallio 2024; Ågren 2024; vrt. Rättilä & Honkatukia 2023; Valcke ym. 2020). Kuulumisella tarkoitamme kokemusta, joka muodostuu nuoren neuvotellessa omaa arvoaan suhteessa häntä ympäröiviin yhteisöihin ja yhteiskuntaan (esim. May 2013; Yuval-Davis 2006). Artikkelin johtopäätöksissä lähestymme ajallisuutta nuorisotutkimuksen itseymmärrykseen liittyvänä kysymyksenä ja pohdimme aikaan liittyvää ymmärrystä osana eettisesti vastuullisen nuorisotutkimuksen toteuttamista.

Lineaarisen ajan problematiikasta: tapaus työmarkkinakansalaisuus

Ajallisuuden merkityksiä tunnistamaan pyrkivät nuorisotutkimuksen keskustelut nojaavat usein sosiologiseen tulkintaan myöhäis- tai jälkimodernin yhteiskunnan yksilökeskeisyydestä ja sen tuottamista epävarmuuksista nuorten elämässä. Nämä näkemykset ulottuvat 30 vuoden taakse. Tuolloin havahduttiin siihen, miten modernisaation prosessi on tuottanut yksilöiden elämään uudenlaisia riskejä, jotka heidän tulee itse pystyä ratkaisemaan. Siten myös tulevaisuuden suunnittelusta oli tullut vaikeampaa. (Beck 1992.) Tutkimuskeskustelujen mukaan tuolloiselta ”nykyihmiseltä” vaadittiin taitoja itsereflektointiin ja vastuun ottamiseen, sillä elämästä oli tullut projektimaista, jatkuvaa yksilöllisten valintojen tekemistä ja vaikeasti hallittavaa (Giddens 2008/1991).

Nuorisotutkimuksessa nuorten ajalliset kamppailut on liitetty esimerkiksi aikuistumisen siirtymiin epävarmaksi muuttuneessa yhteiskunnassa (Cuervo & McPherson 2024; Woodman & Leccardi 2015). Osa tutkijoista on korostanut, että yhteiskunnan vaatimusten monimutkaisuudessa nuorten ”siirtyminen” aikuisuuteen on pidentynyt tai viivästynyt. Riittävän koulutuksen hankkiminen, työelämään eteneminen ja itsenäistyminen kestävät aiempaa pidempään. Nuoret myös käyttävät aiempaa enemmän aikaa omien valintojensa pohtimiseen. (Esim. Arnett 2000; Walther 2006.) Yksilökeskeisyyteen kasvavat nuoret oppivat syyttämään itseään

valintojensa epäonnistuuessa, jos he kokevat, etteivät kykene menestymään ja etenemään yhtäläisesti muiden kanssa (Furlong & Cartmel 2007; myös Berlant 2011). Tällaiset tulkinnot saattavat tahattomasti toisintaa ajatusta lineaarisesta ”elämässä etenemisestä”. Ne sivuuttavat kysymykset siitä, että kaikilla nuorilla ei ole yhdenveroisia mahdollisuuksia puntaroida tai tehdä omaan elämään liittyviä valintoja. (Vrt. Määttä & Westerback 2024; Cuzzocrea 2020; Wyn 2020.)

Lineaarinen aikakäsitys, jossa yksilön elämänvaiheet seuraavat toisiaan ennalta annettussa järjestyksessä, on tärkeä kapitalistiselle yhteiskunnalle. Talous- ja liike-elämä perustuvat tulevaisuudessa siintävään tuottoon ja työntekijöihin, joiden aika täytyy valjastaa talouskasvun käyttöön. (Adam 1995, 28–29, 87–90.) Uusliberalistiseksi kutsutussa yhteiskunnassa kiinnostus nuoriin on usein tulevaisuuskeskeistä: nuoret nähdään tulevina työntekijöinä, yhteiskunnan rakentajina ja talouskasvun ylläpitäjinä (Bessant ym. 2017; Sukarieh & Tannock 2015). Nuoriin kohdistuu erityinen vaatimus työmarkkinakansalaisina (Suikkanen & Viinamäki 1999): nuorten tärkein tehtävä on valita ammatti, löytää opiskelupaikka ja sen jälkeen suunnata työelämään (Kallio 2023; Ågren 2024; Ågren & Kallio 2023). Tulevaisuus tarkoittaa siten ennen kaikkea vakaata ja tuottavaa asemaa työmarkkinoilla. Nuorten työttömyyttä tai yhteiskuntaan osallistumisen ongelmia ei pidetä tällöin ainoastaan yksilön asioina: ne näyttäytyvät yksilön tuottamina ongelmina huoltosuhteeseen ja talousjärjestelmän ylläpitämiseen ja muodostavat uhan yhteiskunnan menestykselle ja tulevaisuudelle (Bessant ym. 2017).

Nyky-yhteiskunta ruokkii monesta suunnasta yksilöä vastuuttavia ideaaleja siitä, millaisia työmarkkinakansalaisia nuorten pitäisi olla (esim. Farrugia 2019; Kelly 2006; Ågren 2024). Myös tutkijoiden tulkinnot saattavat vahvistaa nuorten työmarkkinakansalaisuuteen liittyvää julkista huolta ja nuoriin kohdistettavia työmarkkinakansalaisuuden vaatimuksia (Fevre 2007, 531; Ågren 2024, 114). Esimerkiksi keskustelu nuorten työmarkkina-asemasta pelkistyy usein

nuorten yksilöllisten taitojen ja työllistettävyyden vahvistamiseen (Nikunen 2017). Nuorten on esitetty omaksuvan tällaiset nyky-yhteiskunnan ideaalit ja pyrkivän toimimaan niiden mukaisesti (esim. Farrugia 2019; Franceschelli & Keating 2018; Ågren 2021). Tämä ei kuitenkaan ole ongelmaton tulkinta, etenkin jos nuoret nähdään vain passiivina yhteiskunnan kehityskulkujen uhreina ja kyvyttöminä kritisoimaan heihin kohdistuvia odotuksia (France & Threadgold 2016, 618–619; Threadgold 2020, 692; myös Kallio & Honkatukia 2022; Ågren 2024). Keskusteluihin osallistuessaan nuorisotutkimus saattaa itse kaventaa ymmärrystä nuorten elämään vaikuttavista tekijöistä ja vahvistaa työmarkkinakansalaisuuden normia. Esimerkiksi huoli niin sanotuista NEET-nuorista (*Not in Education, Employment or Training*), eli työn ja koulutuksen ulkopuolella olevista nuorista (ks. Bynner & Parsons 2002), on nuorisotutkimuksessa yhä voimakas, vaikka ”NEET-keskustelu” ohittaa nyky-yhteiskunnan monimutkaisuudet, yhteiskunnalliset valtasuhteet sekä nuoruuden ja nuorten moninaisuuden (esim. Cuervo & McPherson 2024, 57; Cuervo & Wyn 2014; Holte 2017).

Osa nuorten siirtymiin ja työmarkkinakansalaisuuteen liittyvistä tutkimuskeskusteluista vahvistaa siis mielikuvaa nuoruudesta aikuiseksi kasvamisen välivaiheena ja yksilökeskeisenä kamppailuna – korostaessaan nuoruutta sellaisten kysymysten ratkaisemisena, joissa onnistumisen päätepisteenä on seesteinen, vakaa ja tuottava aikuisuus (Woodman & Wyn 2015, 92–93). Nuorisotutkija Charlotte McPhersonia (2024) tulkiten siirtymäkeskustelun taustalla ”kummittelevat” dikotomiset käsitykset nuorista joko epävarman yhteiskunnan suojelua kaipaavina uhreina tai kontrollia tarvitsevinä vaillinaisina yksilöinä (vrt. Threadgold 2020). Tällaisten tutkimusta hallitsevien diskurssien jalkoihin saattaa jäädä piiloon nuorten elämässä keskeistä, mutta hienovaraista, aikatyötä.

Problematisoimme ajatusta siitä, että ajallisuus nuorten elämässä tarkoittaisi ensisijaisesti suhteen luomista epävarmaan tulevaisuuteen tai kipuilla yhteiskunnan kasvaneisiin vaatimuksiin

vastaamisesta. Keskittymällä ainoastaan nuorten koulutus- ja työelämävalintoihin liittyviin kamppailuihin ohitetaan nuorten elämää määrittävät moninaiset ja monimutkaiset kysymykset (Cuervo & McPherson 2024, 56; Cuervo & Wyn 2014; Ågren & Kallio 2023). Nykyhetkessä nuorten elämän ajallisuus kietoutuu myös ilmastokysymyksiin, globaaleihin pandemioihin, perheen perustamisen mahdollisuuksiin, turvallisuuteen sekä geopolitiiseen tilanteeseen liittyviin kriiseihin ja jännitteisiin. Nuorten ratkottavana olevien kysymysten ja niihin liittyvien neuvotteluiden suhde nyky-yhteiskunnan moniulotteiseen, kerrokselliseen ja kiihtyvään aikaan tulisi tunnistaa nuorisotutkimuksessa paremmin. Tämä edellyttää esimerkiksi siirtymiin ja lineaariseen aikaan liittyvien normien uudelleen ajattelua (Walther & Stauber 2025).

Aika nuorisotutkimuksen työkaluna

Aika kerrostuu ihmisen elämässä monista yhtäaikaista kehityskuluista ja tapahtumista sekä aikaan liittyvistä reunaehdoista, normeista ja rytmeistä, jotka ovat biologian, fysiikan lakien ja luonnon syklien lisäksi peräisin historiasta, kulttuurista ja sosiaalisista järjestelmistä. Aika on siksi toisaalta pakotettua, mutta toisaalta myös dynaamista ja abstraktia. (Adam 1995.) Kokemus ajasta monimutkaistuu entisestään, kun yksilöt sovittavat omaa henkilökohtaista aikaansa yhteiskunnallisiin kehityskulkuihin (Leccardi 2014a, 20–21).

Nojaamme artikkelissa aikaan perehtyneiden nuorisotutkijoiden ajatukseen siitä, että nuoria ja nuoruutta tulisi tarkastella laajemmin sosiaalisten, historiallisten, taloudellisten ja poliittisten kehityskulkujen valossa (Woodman 2011). Tällainen lähestymistapa tuo näkyväksi aikaan liittyvät erityisyydet, jotka tekevät nykynuorten elämästä erilaisen suhteessa aiempiin sukupolviin. Se myös tuo esiin ajalliset jännitteet instituutioissa ja järjestelmissä, joiden kautta nuoruutta yhteiskunnassa pyritään ohjaamaan. (Woodman & Leccardi 2015; Woodman 2011.) Aika voikin olla nuorisotutkimukselle voimakas työkalu, joka

paljastaa nuorten elämään liittyviä valtarakenteita. Aikaan kytkeytyvät normit ovat olennainen osa ihmisten sosiaalista kanssakäymistä (Flaherty 2012). Siten tavat, joilla aika nuorten elämässä näyttäytyy, ja joilla aika ymmärretään osana nuoruutta, ovat kulttuurisesti ja yhteiskunnallisesti rakentuneita. Ne muodostuvat esimerkiksi jokapäiväisissä nuoruuteen liittyvissä julkisissa keskusteluissa, joissa korostuu huoli nuorten siirtymisestä aikuisuuteen. (Rosa 2013, 11.)

Ajatus eteenpäin suuntautuvasta ajallisesta jatkumosta on kuitenkin illuusio. Todellisuudessa aika on täynnä ristiriitaisuuksia, eikä tulevaisuus ole vain yhden kehityskulun seurausta (Leccardi ym. 2023, 16; myös McPherson 2024). Sen sijaan tulevaisuus on aina suhteessa menneisyyteen ja nykyisyyteen: sitä koskevilla kuvitelmissa kietoutuvat yhteen erilaiset oletukset ja odotukset siitä, mitä tulevaisuus voisi ja mitä sen pitäisi olla, ja millaisista lähtökohdista tulevaisuuteen suuntaudutaan (Leccardi ym. 2023, 16; Rosa 2013, 10–11). Yksilöiden elämässä aika ei näyttäydy vain tulevaisuuden suunnitteluna, vaan ajasta tehdään selkoa jokapäiväisessä arjessa, suhteessa omaan koettuun ja odotettuun elämäntulkukseen sekä laajemmin suhteessa historialliseen aikakauteen, sen tapahtumiin ja kuviteltuun tulevaisuuteen (Rosa 2013, 8, 146). Tällaiset ajan toisiinsa kietoutuvat ulottuvuudet määrittävät yksilöiden strategioita vastata ympäröivän yhteiskunnan normeihin ja mahdollisuuksia sovittaa oma arkensa, elämänsä ja suunnitelmansa niihin (Rosa 2013, 8–9; esim. Leccardi 2014b, 50–51, 2012, 69).

Haluamme ymmärtää ajallisuuden merkitystä ja vaikutusta nuorten elämään nuorisotutkimuksen perinteistä epävarmuuksia ja valintoja koskevaa keskustelua laajemmin. Tässä tarkoituksessa nojaamme Rosan (2013) ajatukseen ”kiihtyvistä ajasta”, joka kuvaa myöhäismodernin yhteiskunnan yleisiä selityksiä hienosyisemmin sitä, millaisten ajallisten kehityskulkujen kanssa nuoret juuri tällä hetkellä neuvottelevat (myös Leccardi 2021, 2012).

Rosa (2013, 4) on kuvannut, kuinka sosiaaliset ja yhteiskunnalliset ympäristöt ovat etenkin länsimaissa muuttuneet kiihtyvällä vauhdilla. *Ajan kiihtyminen* on Rosan (2013, 301) mukaan

seurausta kolmesta toisiinsa yhteydessä olevasta ajallisesta ilmiöstä: teollisessa tuotannossa, liikkumisessa ja kommunikaatiossa tapahtuneesta teknologisesta kehityksestä, ihmisten elämää ohjaavien instituutioiden ja elämäntyylien nopeiden muutosten seurauksena kiihtyneestä yhteiskunnan muutoksesta sekä näihin liittyvästä elämänrytmin kiihtymisestä, jota värittää tehokkuuden vaatimus, aikaresurssien väheneminen sekä kiire. Näiden seurauksena yksilöt joutuvat neuvottelemaan omana itsenä olemisen mahdollisuuksistaan, asemastaan ja paikastaan yhteiskunnassa jatkuvasti. Yhteiskunnan odotuksiin vastaaminen edellyttää useiden toisiinsa kietoutuvien aikahorisonttien hallitsemista. (Rosa 2013, 238.) Tällaisissa olosuhteissa oman elämän rationaalinen suunnitteleminen kauaskantoisesti on vaikeaa (Rosa 2013, 16).

Kiihtyvän ajan konteksti haastaa odotukset lineaarisesti etenevästä nuoruudesta (Leccardi 2021, 87). Lineaarinen ja tulevaisuuskeskeinen tulokulma nuoruuteen ei riitä kuvaamaan nuorilta tässä ajassa vaadittavaa neuvottelua ja kampaailua omasta toimijuudesta yhteiskunnan muuttuvien rakenteiden ja instituutioiden keskellä.

Kerrostunut aika ja aikatyön vaatimus nykynuorten elämässä

Nykynuorten tekemän aikatyön näkyväksi tekeminen auttaa ymmärtämään, miten nuoret neuvottelevat ja kamppailevat oman olemassaolonsa edellytyksistä. Nuorten tekemä aikatyö muodostuu nuorten omista ajallisuuden kokemuksista arjessa ja heidän omassa elämäntulussaan. Samalla aikatyötä määrittävät edellisten sukupolvien odotukset ja ymmärrys nuoruudesta ja nuorten paikasta yhteiskunnassa sekä yhteiskunnan ajalliset kehityskulut, jotka kietoutuvat esimerkiksi poliittisiin ja taloudellisiin suhdanteisiin. (Leccardi 2021.)

Rosaa (2013) soveltaen nuorten tekemää aikatyötä voi jäsentää kolmen ulottuvuuden kautta. Ensimmäinen niistä on *henkilökohtainen ja arkinen kokemus ajasta*. Se ilmenee arkisessa elämänrytmissä, kun nuoret sovittavat yhteen työtä, opiskelua, vapaa-aikaa ja sosiaalisia

suhteita. Tähän ajan ulottuvuuteen liittyy kokemus ”ajan riittämisestä” tai arkinen kiireen tuntu. Toinen ajan ulottuvuus liittyy elämäntapahtumiin. *Elämäntapahtumien aika* tulee esiin nuorten elämäntapahtumissa ja nuoruuden institutionaalisesti rakentuneissa ”siirtymissä”. Tämän ulottuvuuden tarkasteleminen auttaa ymmärtämään sitä, millaisten siirtymien avulla nuorten katsotaan saavuttavan täysivaltaisen aseman yhteiskunnan jäsenenä, ja siihen liittyy voimakas normatiivinen ulottuvuus. Kolmas ajan ulottuvuus on *yhteiskunnallinen aika*. Se kuvastaa, kuinka kaksi muuta aikatasoa ovat suhteessa yhteiskunnan sosiaalisiin ja historiallisiin kehityskulkuihin ja aiempien sukupolvien kokemuksiin. (Rosa 2013, 8–11.) Tarkennamme seuraavaksi näiden kolmen ulottuvuuden kautta, kuinka nuorten arkinen elämä kietoutuu aikaan liittyviin kysymyksiin ja kuinka aikaan sidottu ymmärrys nuoruudesta normeineen ja odotuksineen voi nuorten kokemuksissa olla myös kompleksista ja ristiriitaista.

Nuorten *henkilökohtaiseen* ja arkiseen aikaan sidoksissa olevassa nuorisotutkimuksessa ajatellaan usein, että vaikka nuorten valinnanmahdollisuudet yhteiskunnassa ovat lisääntyneet, nuorten on mahdotonta tehdä kovin pitkälle tähtääviä suunnitelmia (Woodman & Leccardi 2015, 66). Siten nuoret joutuvat käsittelemään aikaan liittyviä kysymyksiä arjessaan jatkuvasti (Leccardi 2021). Kiihtyvä aika edellyttää nuorilta tarkkaavaisuutta ajallisia kehityskulkuja kohtaan sekä valppautta ja riskien arviointia. Heidän on kyettävä muokkaamaan itseään, elämäänsä, hyvinvointiaan, sosiaalisia suhteitaan ja tulevaisuuden suunnitelmiaan nopeasti. (Cahill 2024, 270; Cahill & Leccardi 2020, 76–77; Leccardi 2014b, 2012, 68–69.) Heidän täytyy yrittää hallita epävarmalta vaikuttavaa tulevaisuutta, samalla kun he joutuvat elämään hetkessä. Nuoret joutuvat miettimään omia valintojaan tarkasti ja muuttamaan elämänsä suuntaa, mikäli tilanne sitä vaatii. (Cuzzocrea 2017, 572–573; Leccardi 2014b, 48–50; 2012, 69–70.)

Nuoret eivät kuitenkaan ole ajallisten odotusten uhreja tai niiden johdattelemia hölmöjä (France & Threadgold 2016, 618–619;

Threadgold 2020, 692). He ratkovat aikaan liittyviä paineita aktiivisesti. Nuoret vaativat aikatyölle ”lisää aikaa” ja ”ajan hidastamista” (vrt. Cuzzocrea 2017, 581–582), kuten joustavuutta valintojen tekemiseen ja inhimillisyyttä tehokkuutta vaatimaan ja kiireiseksi koettuun työelämään. He kaipaavat tilaa hyvinvoinnille ja jaksamiselle sekä aikaa myös sosiaalisten suhteiden ylläpitämiselle ja pitkäjänteisille kohtaamisille palvelujärjestelmissä. (Honkatukia ym. 2020; Kallio 2022; Ågren & Kallio 2023; Ågren 2023.) Nuoret kritisoivat ristiriitaisuuksia, joita he kohtaavat sovittaessaan yhteiskunnan kasvavia vaatimuksia oman elämänsä realiteetteihin ja kohtaamaansa epäoikeudenmukaisuuteen ja eriarvoisuuteen (Kallio 2023; Ågren 2024; Cahill & Leccardi 2020; Niemi 2024). He saattavat vetäytyä kulttuuristen ideaalien ulkopuolelle tai tehdä toisenlaisia valintoja kuin heiltä odotetaan (Kallio & Honkatukia 2022; Cuzzocrea 2017, 579–580).

Henkilökohtainen kokemus ajasta on relationaalinen ja tapahtuu aina tiettyssä sosiaalisessa kontekstissa (Leccardi 2021, 90, 2014a, 20; Wood 2017). Nuoret tekevät aikatyötä osana *elämäntapahtumista aikaa*, jota ohjaavat yhteiskunnallisesti rakennetut normit ja odotukset ”oikeanlaisista” siirtymistä työhön, aikuisuuteen ja ”kunnolliseen” kansalaisuuteen (Cuzzocrea 2020, 69–70; Leccardi 2021, 89–90; Walther & Stauber 2025, 324–325; Ågren & Kallio 2023; Ågren 2023, 2024). Nuorten tekemä aikatyö kietoutuu erityisen voimakkaasti yhteiskunnan virallisiin instituutioihin kuten oppilaitoksiin, nuorten palveluihin ja sosiaaliturvajärjestelmään (Kallio 2023). Tämän vuoksi tulkitsemme nuorten elämäntapahtumista aikaa myös *institutionaalisenä aikana* (ks. Leccardi 2021, 90; Walther & Stauber 2025). Tällä viittaamme siihen, että instituutioista muodostuvan järjestelmän keskeinen tehtävä on kiinnittää nuoret yhteiskuntaan ja varmistaa, että he saavuttavat aikaan kytkeytyvät aikuisuuden mittarit kouluttautumisen, työllistymisen ja taloudellisen itsenäisyyden kautta, mutta myös hyvinvoinnin, osallisuuden ja perheen perustamisen näkökulmista (Kallio 2023; Walther & Stauber 2025, 316; Wood 2017, 1182).

Siten instituutioiden järjestelmä noudattaa ja omalta osaltaan vahvistaa nuoruuden ja lineaarisen aikakäsityksen yhteyttä ja tuottaa siihen liittyviä normatiivisia odotuksia oikeanlaisesta aikuistumisesta (Kallio 2022, 2023; Walther & Stauber 2025, 328–329).

Nuorten henkilökohtaisen, arkisen ajan ja institutionaalisen ajan välillä on jännitteitä. Nuoret joutuvat miettimään institutionaalisen ajan tuottamia odotuksia tilanteessa, jossa aiemmille sukupolville mahdolliset elämänkulun siirtymät eivät ole itsestään selviä ja kaikkien saatavettavissa (Cuervo & Wyn 2016; Woodman & Wyn 2015, 81–90; Wyn 2020). Esimerkiksi nuoria vastuutetaan yhä työllistymisestä, vaikka kiihtyvä aika on muuttanut nuorten mahdollisuuksia ratkoa työllistymisen kysymyksiä (Ägren 2024, 2023). Lisäksi nuorten vaaditaan tekevän opiskelua, työllistymistä ja tulevaisuutta koskevia valintoja ”tässä hetkessä” (Leccardi ym. 2023, 74–75; Woodman & Wyn 2015, 138–139). Näin tapahtuu erityisesti institutionaalisesti ajoituissa ikä- ja elämänvaiheissa, kuten peruskoulun yhdeksännellä luokalla, riippumatta siitä, kokevatko nuoret olevansa henkilökohtaisesti valmiita näihin päätöksiin (ks. Honkatukia ym. 2020, 93–94; Kallio 2022, 28). Kyse ei siis ole siitä, etteivät nuoret olisi kiinnostuneita katsomaan pidemmälle tulevaisuuteen. Sen sijaan henkilökohtaisen ja institutionaalisen ajan väliset jännitteet lyhentävät nuorten tulevaisuuden suunnittelemisen aikahorisonttia (vrt. Walther & Stauber 2025, 319).

Yhteiskunnassa vallitsevat institutionalisoidut käsitykset nuoruudesta, nuoruuden ”tehtävistä”, ”siirtymistä” ja ajallisista vaiheista tukeutuvat aiempien sukupolvien menneisyyteen ja kokemukseen nuoruudesta (Threadgold 2020, 694–695; Woodman 2011). Siten institutionaalisen ulottuvuuden lisäksi myös *yhteiskunnallinen aika* ja sen historiasta kumpuavat kehityskulut vaativat nuorilta aikatyötä. Nuoret perivät vanhemmilta sukupolvilta yhteiskunnan, johon heidän tulee rakentaa omanlaisensa suhde. Tämä tapahtuu tekemällä selkoa yhteiskunnan sosiaalisesta järjestyksestä sopeutumalla, kyseenalaistamalla ja soveltamalla sitä omaan

kokemusmaailmaan. (Mannheim 1972/1952, 294–302.) Jos sukupolvien aikahorisontit ja kokemukset ajasta eivät kohtaa, seurauksena voi olla sukupolvien välisiä jännitteitä ja nuorille kasautuvaa aikatyön kuormaa (Leccardi ym. 2023, 98; Leccardi 2021, 87; Walther & Stauber 2025, 328).

McPhersonia (2024) mukailleen aiempien sukupolvien arvot ja normit sekä niihin nojaavat instituutiot ja yhteiskunnan rakenteet ”kummittelevat” nuorten tekemässä aikatyössä muodostaessaan nuoriin kohdistuvia vaatimuksia. Kapitalistisessa yhteiskunnassa yksilönvastuun korostaminen, julkisen vallan merkityksen kaventaminen ja talouskasvun vaaliminen ovat keskeisiä epävarmuuksien syitä, sillä ne pelkistävät yksilöt kuluttajiksi ja talousjärjestelmän ylläpitäjiksi (Bauman 2005; Fraser 2024; Joutsenvirta ym. 2016). Siten nuorten aikatyö kytkeytyy vaihteleviin talouden suhdanteisiin, mutta myös demokraattisessa yhteiskunnassa ajallisesti sykleittäin vaihteleviin poliittisiin ideologioihin, jotka ohjaavat yhteiskunnan järjestelmien rakentumista (Kallio 2023, 30–32). Aiempien sukupolvien tuottamat yhteiskunnalliset, poliittiset ja taloudelliset kehityskulut ikään kuin raamittavat nuorten tässä hetkessä tekemää aikatyötä (McPherson 2024; Leccardi ym. 2023, 99–104; Woodman 2011). Tällaisissa olosuhteissa hyvää tarkoittavista pyrkimyksistä tukea nuoria esimerkiksi palvelujärjestelmässä saattaa tulla väline nuorten institutionaaliselle hallinnalle (Kallio 2023, 49–50; Sukarieh & Tannock 2015).

Vain muutaman sukupolven sisällä olemme nähneet merkittäviä murtumia esimerkiksi teknologisessa kehityksessä, ilmastokysymyksissä ja poliittisessa ilmapiirissä (Leccardi ym. 2023, 85–86). Näihin liittyvät kokemukset ovat yhteiskunnallisessa ajassa jaettuina kaikille sukupolville. Nykynuoret kuitenkin tekevät elämänsä kulkuunsa liittyvää aikatyötä tässä erityisen sosiaalisen ja historiallisen tempoilevuuden ajassa: keskellä ilmastonmuutosta, sotilaallisia uhkia ja pandemioita sekä nopeaa tiedonvälitystä. Näihin kysymyksiin liittyvää hallitsemattomuutta ja turvattomuutta aikaisempien

sukupolvien ei tarvitse enää ratkoa, sillä ne eivät samalla tavalla kosketa heidän tulevaisuuttaan. (Leccardi ym. 2023, 73; Woodman & Leccardi 2015, 66; Cuzzocrea 2018; Leccardi 2012.) Ongelma on, että nuorten elämää koskevia päätöksiä tekevä aikuissukupolvi ei välttämättä tunnista nuorten tekemän ja heiltä vaadittavan aikatyön dynaamisuutta ja kompleksisuutta.

Vaihtoehto nuorten, yhteiskunnan ja ajan suhteen tarkastelemiseen: yhteiskunnallisen kuulumisen käsite

Olemme tehneet tässä artikkelissa näkyväksi, miten ajallisuus kietoutuu nuorisotutkimuksen lähtökohtiin ja keskeisiin kysymyksiin hyvin monin tavoin. Samalla kun nuorisotutkimus on toisinaan ajautunut hankauksiin lineaarisen ja yksilolotteisen aikakäsityksen kanssa, se on myös päättynyt tuottamaan selityksiä, jotka eivät tunnista ajan monikerroksista ja dynaamista luonnetta. Osa tutkijoista on pyrkinyt irrottautumaan siirtymä- ja tulevaisuuskeskeisistä keskusteluista ja esittänyt vaihtoehtoisia ja aikaa moniolotteisemmin tulkitsevia tapoja nuorten ja yhteiskunnan välisen suhteen tarkasteluun. Yhden keskeisen näkökulman keskusteluun avaa *kuulumisen* käsite (*belonging*, esim. Cuervo & Wyn 2014; Harris ym. 2021). Käytämme käsitettä esimerkkinä jäsentämään nuorten, ajan ja yhteiskunnan kompleksista suhdetta.

Kuulumisella viitataan siihen, millaiseksi yksilö tulkitsee oman arvonsa ja asemansa suhteessa muihin ihmisiin ja yhteisöihin sekä yhteisöissä vallitseviin poliittisiin, kulttuurisiin ja eettisiin normeihin ja odotuksiin (Yuval-Davis 2006). Kuulumisen kokemus muodostuu arkisessa kanssakäymisessä esimerkiksi läheisten, vertaisten, nuorten elämää ohjaavien ammattilaisten tai työyhteisöjen kanssa, mutta myös neuvotteluissa yhteiskunnan rakenteiden sekä niihin nojaavien instituutioiden ja ideaalien kanssa (Yuval-Davis 2006; May 2013; Kallio 2024; Ågren 2024). Käsitteen avulla voidaan tarkastella nuorten elämää kokonaisvaltaisesti ja pelkistämättä sitä koulutus- tai työelämäsiirtymiin (Cuervo &

McPherson 2024; Cuervo & Wyn 2014). Käsitteen avulla voidaan tuoda myös esiin yhteiskunnan muutoksiin liittyvää monimutkaisuutta, jota nuoret kohtaavat arkisessa elämässään (Cuervo & McPherson 2024, 55; Ågren 2024). Kuulumiseen liittyvät kokemukset elävät ja muuttuvat ajassa, joten käsitteen kautta on mahdollista tarkastella myös yhteiskunnan muutosten vaikutuksia (May 2013).

Kuulumisen käsitteessä on potentiaalia aikaan liittyvälle sensitiivisyydelle, sillä yksilöiden kokemukset omista kuulumisen mahdollisuuksistaan muodostuvat yhteydessä muistoihin ja elämänkulun tapahtumiin (Cuervo & McPherson 2024, 63). Kuulumisen kokemus ei kuitenkaan muodostu ainoastaan emotionaalisena tai sosiaalisena kiinnittymisenä läheisiin ihmisiin ja paikkoihin. Tällaisten suhteiden tarkastelu ei avaa riittävästi nuorten kuulumisesta käymien neuvottelujen monimutkaisuutta ja niiden yhteyttä ympäröivään yhteiskuntaan. Kuulumisen ja yhteiskunnan suhdetta ei avaa myöskään riittävästi sen tarkasteleminen, kuinka nuoret neuvottelevat asemastaan ja mahdollisuuksistaan yhteiskunnan instituutioiden ja järjestelmien kanssa (Kallio 2023; May 2013; Yuval-Davis 2006) – ainakaan mikäli tarkastelu jää yksilön tasolle. Osa nuorisotutkimuksen kuulumiseen liittyvistä keskusteluista saattaakin jäädä sokeaksi ajalle (vrt. Cuervo & McPherson 2024; Cuervo & Wyn 2014; Wood 2017). Kuulumisen kokemusten ymmärtäminen edellyttää kokonaisvaltaista ja laajaa perspektiiviä, jossa tunnistetaan nuorten neuvottelujen muotoutuvan ja kehittyvän erityisesti ja erityisillä tavoilla suhteessa aikaan.

Kuulumisen käsitteen tavanomaisia tulkin-toja voidaan terävöittää huomioimaan yhteiskunnallisia olosuhteita ja niiden ajassa muotoutuvaa luonnetta puhumalla *yhteiskunnallisesta kuulumisesta*. Yhteiskunnallisella kuulumisella tarkoitamme yksilöiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa yhteiskuntaan sekä kokemusta siitä, että on hyväksytty ja arvokas yhteiskunnan jäsen (ks. Kallio 2023, 50–54; Ågren 2024, 44–46, 2021; vrt. *societal participation*, Rättlilä & Honkatukia 2023). Tämä kokemus syntyy kohtaamisissa ja neuvotteluissa yhteiskunnan arvoin

ja poliittisiin päämääriin nojaavien rakenteiden (esim. työmarkkinakansalaisuus, ks. Ägren 2024) ja niitä toteuttavien järjestelmien kanssa (esim. viranomais- ja palvelujärjestelmä, ks. Kallio 2023). Tälle ajalle tyypilliset normatiiviset odotukset esim. työmarkkinakansalaisuuteen siirtymisestä luovat aikatyön painetta nuorten arkeen ja asettavat tähän paineeseen vastaamisen heidän kuulumisensa ehdoksi, samaan aikaan kun ne eivät tue kuulumisen kokemusta yksilöllisellä tasolla esimerkiksi inklusiivisuuden, oikeudenmukaisuuden ja hyvinvoinnin kokemusten kautta (esim. Moosa-Mitha 2005; Niemi 2024; Ägren & Kallio 2023). Onko nuorilla esimerkiksi mahdollisuuksia neuvotella yhteiskunnallisesta kuulumisesta myös muulla tavoin kuin mukautumalla työmarkkinakansalaisuuteen (myös Cuervo & Wyn 2014; Harris ym. 2021) ja saada näihin neuvotteluihin yhteiskunnan tukea ja ymmärrystä?

Vaikka nuorisotutkimuksessa on tehty arvokkaita avauksia kuulumisen käsitteen merkityksestä ja potentiaalista korvata ajallisesti yksioikoista siirtymiin tai työmarkkinakansalaisuuteen liittyvää keskustelua, nämäkään hahmotelmat eivät täysin kykene ottamaan huomioon nuorten elämässä ilmenevää ajan moniulotteisuutta. Tämä johtuu siitä, että usein kuulumisessa on nähty olevan kyse ennen muuta nuorten kansalaisuuteen kytkeytyvistä neuvotteluista. Näissä neuvotteluissa nuoret joko pyrkivät kiistämään ja muotoilemaan uudelleen tai mukautumaan yhteiskunnan jäsenyyden sen hetkisiin keskeisiin ehtoihin (esim. Harris ym. 2021; vrt. Valcke ym. 2020). Sen sijaan kuulumista ei juuri tulkita laajempaan kysymyksenä, jossa nuoret neuvottelevat olemassaolostaan tekemällä aikatyötä erityisessä kiihtyvän ajan (Rosa 2013, 301) kontekstissa: nopeasti muuttuvassa globaalissa maailmassa ja ekosysteemeissä.

Carmen Leccardi (2021) on osoittanut, ettei nuorten tekemä aikatyö pelkisty enää kamppailuiksi omasta yhteiskunnallisesta asemasta suhteessa aiempien sukupolvien asettamiin määreisiin ja instituutioiden odotuksiin, eli yhteiskunnalliseen ja institutionaaliseen aikaan. Sen sijaan neuvottelut ovat monimutkaistuneet. Nuorten aikatyö toteutuu kiihtyvässä ajassa, jossa läsnä

ovat sekä menneisyyden että tulevaisuuden ristipaineet. Tulevaisuus on epävarma sekä työmarkkinoiden, koulutuksen ja itsenäistymisen mahdollisuuksien, että talouden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden näkökulmasta (Leccardi ym. 2023, 85). Samanaikaisesti nykyiset yhteiskunnan instituutiot ja rakenteet vaikuttavat jähmeiltä ja kyvyttömiltä vastaamaan nuorten tarpeisiin (Leccardi 2021, 87). Lisäksi nuorten aikatyön kamppailut nivoutuvat globaaleihin, koko elämää ja olemassaoloa uhkaaviin ja mullistaviin yhteiskunnan muroksiin ja kriiseihin, joiden vuoksi tuntemiemme elämänmuotojen ja yhteiskuntiemme järjestämisen tapojen on muututtava perustavanlaatuisesti. Nuoret joutuvat siten arvioimaan uudelleen toisaalta edellisten sukupolvien luomia järjestelmiä, toisaalta tulevaisuudessa tarjolla olevia elämän edellytyksiä (Rosa 2013, 9–11). Siinä missä aiemmat sukupolvet rakensivat yhteiskuntaa työmarkkinakansalaisuuteen perustuvan talouskasvun ja luonnonvarojen jatkuvan hyödyntämisen varaan, nuorten näkökulmasta neuvottelujen taso on nyt tyystin toinen (Leccardi ym. 2023, 85–87, 114–115). Olemme peruuttamattoman ilmastokatastrofin ja maailmanlaajuisen hätätilan äärellä, jonka seuraamukset ovat arvaamattomia (Ripple ym. 2024). Sen seurauksena kapitalistiset yhteiskunnat joutuvat ajattelemaan uudelleen talous- ja valtajärjestelmänsä, tuotantonsa sekä suhteensa ei-inhimilliseen luontoon (Fraser 2024, 13–14).

Näiden kehityskulkujen totaalisuuden mutta samalla ennustamattomuuden vuoksi yhteiskunnallisen kuulumisen käsite voi toimia varteenotettavana linssinä ajallisten jännitteiden tarkasteluun nuorten elämässä. Käsitteen avulla voidaan jäsentää nuorten suhdetta yhteiskuntaan ja aikaan perustavanlaatuisena eksistentiaalisena kysymyksenä – kapea-alaisen siirtymäkeskustelun sijasta.

Eksistentiaalinen aika ja aikatyö nuorten kamppailuna kuulumisesta

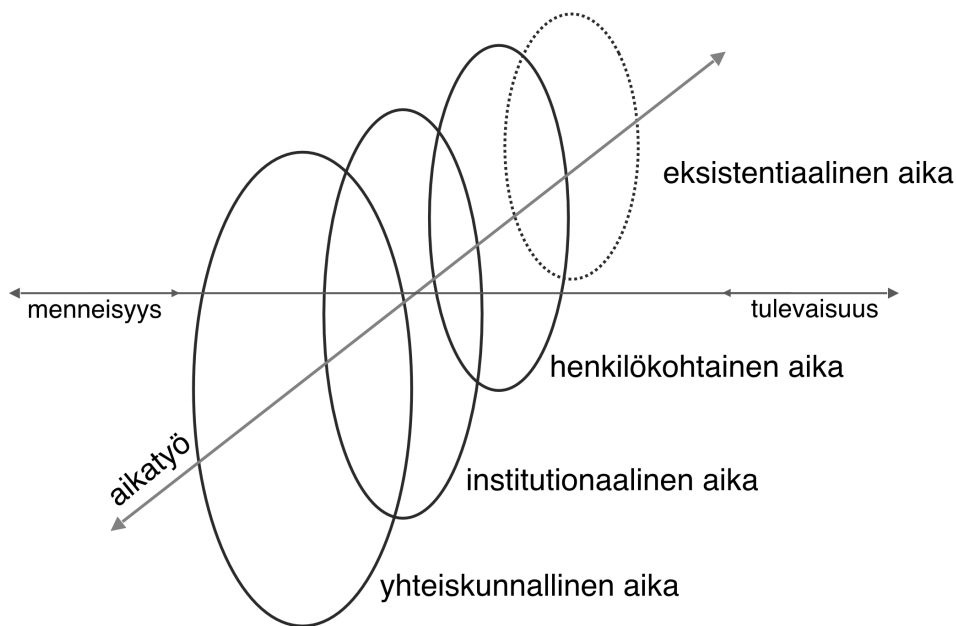
Olemme edellä havainnollistaneet, miten monin tavoin aika kerrostuu nuorten elämässä ja mil-laisiin monimutkaisiin aikaan sidoksissa oleviin

neuvotteluihin nykynuoret joutuvat rakentaessaan suhdetta yhteiskuntaan ja maailmaan. Alla oleva kuvio tiivistää havaintomme.

Kuvio 1 havainnollistaa ensinnäkin, kuinka ajallisuus kietoutuu nuorten elämässä sekä horisontaalisesti että vertikaalisesti muodostuvana kokemuksena. Nuorten elämässä läsnä ovat sekä menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus; mutta eivät lineaarisesti etenevänä ja ainoastaan eteenpäin suuntautuvana aikana, vaan yhtäaikaista ja toisiinsa kietoutuvina horisontaalisen ajan elementteinä. Aika kerrostuu nuorten elämässä myös vertikaalisesti: nuorten kokemusmaailmassa läsnä ovat sekä yhteiskunnallinen aika, institutionaalinen aika että henkilökohtainen aika arkisen ajan ulottuvuus. Tämän monimutkaisen ajan kerrostumista muodostuvan verkoston läpäisee nuorten

tekemä aikatyö, jonka avulla he pyrkivät saattamaan tasapainoon ajan eri tasojen väliset jännitteet ja ristiriidat, ja näin saavuttamaan yhteiskunnallisen kuulumisen kokemuksen kansalaisina ja yhteisöjen jäseninä. Tulkitsemme nuorten tekemää aikatyötä siis nimenomaisesti kamppailuna yhteiskunnallisesta kuulumisesta.

Toiseksi kuvio tuo esiin, että nuoret eivät neuvottele tässä ajassa kuulumisesta vain omaa elämäänsä lähellä olevissa suhteissa, kuten perheessä, palvelujärjestelmässä tai työmarkkinoilla, vaan he neuvottelevat kysymyksistä, jotka ovat heidän olemassaolonsa kannalta kohtalokkaita – eksistentialisia (vrt. Antonsich 2010, 647). Eksistentialisten kysymysten ratkomisen liittyy siihen, miten yksilöt pyrkivät ymmärtämään ympäröivän todellisuuden olosuhteita ja

Kuvio 1. Kerrostunut aika ja nuorten tekemä aikatyö.

niiden muuttumista, ja yhtäaikaaisesti kokemaan toimijuutta ja toiminnan mahdollisuuksia, luomaan merkityksiä ja löytämään elämästään merkityksellisyttä. Eksistentiaalinen ymmärrys on relationaalista, sillä siinä on kyse siitä, mitä on olla ihminen suhteessa muihin, mikä johtaa kysymyksiin myös oikeudenmukaisuudesta, vastuullisuudesta ja kohtuullisuudesta. (Esim. Aho, Altman & Pedersen 2024, 2–3; Antonsich 2010, 647; vrt. Giddens 2008/1991, 37, 47–55.) Nykynuorten elämän eksistentiaaliset kysymykset liittyvät siihen, miltä heidän oman elämänsä, elinympäristönsä ja planeetan tulevaisuus näyttävät ajassa, jossa niitä uhkaavat monenlaiset kriisit, ja jossa turvallisuuden tunne on perustavalla tavalla uhattuna (vrt. Giddens 2008/1991, 184–185).

Totuttua maailmanjärjestystä ravistelevien ja nuorten yhteiskunnallisen kuulumisen kannalta kriittisten kysymysten täyttämä aika muodostaa uudenlaisen ajallisuuden tason, ”eksistentiaalisen ajan”, joka on erityisen merkittävä – ja aikatyösään erityinen – juuri tämän ajan nuorille sukupolville. Nuorisotutkimuksen keskustelujen aikasensitiivinen luenta tuo näkyville, kuinka nuorten ”siirtymissä aikuisuuteen” on todellisuudessa kyse myös sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta, demokratiasta ja globaaleista solidaarisuuden kysymyksistä sekä ihmisten välillä että ihmisten ja toislaajisten välillä.

Nuorten aikatyön ja siten yhteiskunnallisen kuulumisen edellytysten varmistaminen on aikaisempia sukupolvia moraalisesti vastuuttava tehtävä (vrt. Lister 2007, 705; Kyllönen 2023, 64–65, 73–74). Yhteiskuntaan liittyvät päätökset ja valinnat, joita tässä ajassa tehdään – tai jätetään tekemättä – vaikuttavat tulevien sukupolvien mahdollisuuksiin neuvotella itselleen yhteiskunnallisen kuulumisen kokemuksia (Cuzzocrea 2018, 676). Nykyinen keskustelu yhteiskunnan rakentamisen keskeisistä kysymyksistä on ajallisesti hyvin lyhytjänteistä ja erilaisten ideologioiden vuoksi kiistanalaista, eivätkä nuoret saa siinä ääntään juuri kuuluville (Leccardi ym. 2023, 120; Mietola ym. 2023, 286, 293–295). Nuoret tulkitaan usein demokraattisilta oikeuksiltaan ja kyvyiltään vasta ”tulevaisuuden kansalaisina”

(esim. Lister 2007, 696–699), joiden tulevaisuutta koskevista reunaehdoista nykyinen, hegemonisessa asemassa oleva sukupolvi voi päättää parhaan ymmärryksensä mukaan. Nykyisiin nuoriin kohdistuvia toimenpiteitä perustellaan ”tulevien sukupolvien” parhaalla, mikä tekee tämän päivän nuoresta sukupolvesta väliinputoajan sukupolvien välisen solidaarisuuden illuusiossa. Näin ”eksistentiaalisen ajan” kanssa kamppaileminen jää nuorten itsensä ratkaistavaksi, olkoinkin että sillä on perustavanlaatuinen merkitys heidän kokemuksilleen yhteiskunnallisesta kuulumisesta ja elämän edellytyksistä (myös Rättilä & Honkatukia 2023).

Johtopäätökset: Nuorisotutkimuksen painolastia purkamassa

Olemme kuvanneet artikkelissa nuorisotutkimuksen ja ajallisuuden osin jännitteistä suhdetta ja siihen liittyvää problematiikkaa. Nuorisotutkimuksen traditionaaliset keskustelut nojaavat tapaan selittää nuoruuteen liittyviä kysymyksiä perustuen lineaariseen ja tulevaisuuskeskeiseen ymmärrykseen ajasta. Tällaiset selitysmallit eivät tavoita kompleksisuutta ja dynaamisuutta, mikä syntyy ajan eri ulottuvuuksien välisistä ristiriitaisuuksista nuorten elämässä. Asetelmaa voi luonnehtia ”nuorisotutkimuksen painolastiksi”. Ajan ja ajallisuuden käsitteet voivat toimia nuorisotutkijalle hyödyllisenä työvälineenä nuorten elämän kokonaisvaltaisemmassa ymmärtämisessä. Ne avaavat dynaamisen näkökulman tarkastella nuorten elämään liittyviä jännitteitä yhteiskunnallisessa, sosiaalisessa ja historiallisessa kontekstissa, jossa nuorten odotetaan tekevän omaa elämäänsä ja tulevaisuuttaan koskevia ratkaisuja, kokevan yhteiskuntaan kuulumista ja voivan hyvin.

Ajan moniulotteisuuden ymmärtäminen tuo esiin, että nuorten elämän keskeiset kysymykset eivät typisty siirtymiin ja työmarkkinakansalaiseen aseman saavuttamiseen, vaan ne kytkeytyvät kokonaisvaltaisesti heidän olemassaolonsa mahdollisuuksiin sekä kuulumisen ja ymmärretyksi tulemisen edellytyksiin (Cuzzocrea 2018, 682).

Nykynuorten elämää leimaavat jännitteet liittyvät yhteiskunnan nopeaan kehittymisen tuottamaan kokemukseen alati kiihtyvästä ajasta, yksilöllisiin ajan hallitsemisen vaatimuksiin sekä menneisyydestä kumpuavien oletusten, lyhytjanteisen nykyisyyden ja eksistentiaalisia uhkia sisältävän tulevaisuuden ristipaineisiin (vrt. Walther & Stauber 2025). Nuorten pitää ratkoa kysymyksiä, jotka liittyvät paitsi heidän arkiseen elämänkulkuunsa, myös laajasti ihmiskunnan olemassaolon mahdollisuuksiin (Walther & Stauber 2025, 322). Nuorisotutkimuksessa on tärkeää ymmärtää nämä kysymykset nuorille eksistentiaalisina yhteiskunnallisen kuulumisen kysymyksinä, jotka muovautuvat suhteessa aikaan.

Yhteiskuntaan kuulumisen ja hyväksytyksi tulemisen ehdot kietoutuvat siihen, ketkä tunnustetaan kansalaisiksi, joilla on arvoa yhteiskunnallisina toimijoina (Kallio 2023; Ågren 2024). Nämä määrittelyt voivat olla latautuneita nuoria koskevilla stereotyypioilla ja aiempien sukupolvien ”hyvää elämää” koskevista käsityksistä kumpuavilla oletuksilla (McPherson 2024; Woodman 2011). Tällaiset oletukset ovat etäällä nykynuorten omasta arkitodellisuudesta, mutta vaikuttavat silti keskeisesti heidän yhteiskunnallisesta kuulumisesta käymiinsä neuvotteluihin.

Sukupolvien välisen ymmärryksen lisäämiseen esitetään ratkaisuksi usein sukupolvien välisen dialogin vahvistamista (esim. Bessant ym. 2017; Rättilä & Honkatukia 2023). Ajalle sensitiivisen nuorisotutkimuksen näkökulmasta tämä ei kuitenkaan yksin riitä. Nykyisten ja edeltävien sukupolvien tavat orientoitua aikaan, ja siten myös tulevaisuuteen, poikkeavat toisistaan. Nykynuorille tulevaisuus ei ole ainoastaan epävarma, kuten myöhäismodernia kuvaavat selitykset esittävät (vrt. Beck 1992; Giddens 2008/1991), vaan jopa hallitsematon ja uhkaava. Ilmasto- ja geopolitiittisten kriisien ajassa riskit realisoituvat eri tavalla kuin aiemmille sukupolville, joille tulevaisuus oli avoin ja itsensä kehittämisen mahdollisuudet vaikuttivat rajattomilta. (Leccardi ym. 2023, 73, 85–86.) Sukupolvien välisessä dialogissa keskustelu ei aina ulotu yhteiskuntajärjestelmän periaatteisiin ja niissä tarvittaviin muutoksiin, eikä yhteiskunnallisen kuulumisen

mahdollisuuksia pyritä tarkastelemaan lähtökohtaisesti nuorten näkökulmasta (Mietola ym. 2023). Yhteiskunnan rakentamisessa olisi kuitenkin tärkeää olla avoin nuorempien sukupolvien näkemyksille (Mannheim 1972/1952, 302). Mutta jos sukupolvien huolenaiheet ja prioriteetit ovat kaukana toisistaan, on vaikea löytää yhteistä kieltä, yhteisiä tavoitteita ja sukupolvien välistä luottamusta (myös Leccardi ym. 2023, 89).

Sosiologit Carmen Leccardi, Paolo Jedlowski ja Alessandro Cavalli (2023, 6, 67, 124) ovat esittäneet, että osa ihmisistä – ja siten myös osa päätöksentekijöistä – etsii konservatiivisista arvoista ja nostalgiaista keinoja hallita kompleksista aikaa. Kun tulevaisuus koetaan vaikeaksi tai mahdottomaksi kuvitella, parempaa maailmaa etsitään menneisyyden piirteistä – todellisista tai olete-tuista – ja samalla hylätään ajatus tulevaisuuteen suuntautuvien kehityskulkujen mahdollisuuksista tuottaa kestäviä ja hyvinvoivia yhteiskuntia ja jaettua hyvää (Bauman 2017). Tällaiset pyrkimykset voivat näkyä esimerkiksi kansallismielisyytenä ja paluuna protektionismiin sekä populististen puolueiden nousuna (vrt. Bauman 1991) tai yhteiskunnan arvopohjan polarisoitumisena (Wass & Kauppinen 2024). Nuorten elämään menneisyyttä nostalgisoivat ajatukset heijastuvat usein heihin kohdistuvana huolipuheena ja moraalisen paniikkina, jotka toisinaan konkretisoituvat poliittisiksi vaatimuksiksi nuorten kovemmasta kontrolloinnista ja rajoittamisesta (Threadgold 2020, 691). Tällä hetkellä Suomessa keskustellaan kiivaasti esimerkiksi syntyvyyden laskuun liittyvästä huolesta, sosiaalisen median haittavaikutuksista tai ”mielenterveyskriisin” vaikutuksista nuorten työkykyyn. Nämä ovat esimerkkejä siitä, kuinka aikaan liittyviä hallitsemattomuuden kokemuksia kanavoidaan julkisessa puheessa ja päätöksenteossa erityisesti nuorempiin sukupolviin (McPherson 2024). Ajallisissa kriiseissä menneisyyteen turvautuminen on toisaalta ymmärrettävä reaktio (Leccardi ym. 2023, 68–69). Toisinaan nuoret itsekkin toimivat näin, esimerkiksi hakeutuessaan manosfääriin kaltaisiin konservatiivisiin yhteisöihin (esim. Botto & Gottzén 2023). Menneisyyden haikaileminen ei kuitenkaan tarjoa ratkaisuja eksistentiaalisen

ajan problematiikkaan, eli nuorten kannalta keskeisiin olemassaolon ja yhteiskunnallisen kuulumisen kysymyksiin.

Artikkelissa olemme esittäneet, että yhteiskunnallisen kuulumisen kokemus on nuorten aikatyöhön kytkeytyvä eksistentiaalinen kysymys, jonka pitäisi olla lähtökohta, kun mietimme nuorten hyvinvointia ja jäsenyyttä yhteiskunnassa. Nuorilla tulee olla mahdollisuuksia kuulua yhteiskuntaan omista lähtökohdistaan käsin ja itselle merkityksellisillä sekä hyvinvointia tuottavilla tavoilla. Tämän kysymyksen ratkaisemisesta ei voi muodostua nuorille individualistista pakotetta normatiiviseen kuulumiseen, sillä se ei ole yksinomaan nuorten ratkaistavissa oleva kysymys. (Ägren & Kallio 2023; myös Kallio 2024, 2023; Ägren 2024.) Sen sijaan vastuu nuorten yhteiskunnallisen kuulumisen olosuhteiden mahdollistamisesta kuuluu ennen kaikkea aikuisyhteiskunnalle: vanhemmille sukupolville ja poliittisille päättäjille, mutta myös nuorisotutkijoille.

Nuoria tutkivilla on erityinen eettinen vastuu tunnistaa tutkimuskeskusteluihin sisältyvien aikasokeiden painolastien olemassaolo. Niiden purkaminen edellyttää ensinnäkin nuoruutta koskevien uskomusten ja nuoruuteen liittyvien valtasuhteiden tiedostamista, sekä sellaisten metodologioiden kehittämistä, jossa nuorten näkemykset aidosti asetetaan tiedontuotannon keskiöön (Honkatukia 2024). Tämän ohella painolastien purkaminen vaatii nuorisotutkimuksen itseymmärryksen reflektointia osana tieteellistä keskustelua ja keskustelua tieteen asemasta yhteiskunnassa. Kuten Zygmunt Bauman (1991) on tuonut esiin, käsitys tieteestä ja tiedontuotanto eivät ole irrallisia yhteiskunnallisista kehityskuluista. Tieteentekijät vastaavat yhteiskunnassa ilmeneviin tiedontarpeisiin ja vastavuoroisesti heillä on vastuu nähdä ja ymmärtää oman työnsä vaikutukset yhteiskuntaan (Bauman 1991, 42–50). Nuorisotutkimukselta odotetaan usein yhteiskuntaa palvelevaa ajanmukaista tiedontuotantoa nuorista ja nuoruudesta sekä käytännönläheisiä ratkaisuja näihin kysymyksiin. Siten nuorisotutkimuksen tutkimusaiheet nousevat yhteiskunnallisesta tarpeesta reagoida ajankohtaisiin nuoruutta koskeviin ilmiöihin ja keskustelunaiheisiin (Kelly

2018). On olennaista kysyä, mihin keskusteluihin nuoria tutkiva ottaa osaa ja miksi, millaista ymmärrystä nuorista hän kantaa mukanaan ja millaisen yhteiskunnan ja tulevaisuuden rakentamiseen hän tutkimuksellaan osallistuu.

Ajankohtaisiin nuorisokysymyksiin tarttessaan nuorisotutkijat vaikuttavat käsityksiin nuorista ja nuoruudesta (Kelly 2018; Sukarieh & Tannock 2015; Juusola ym. 2023). He ovat myös asemassa, jossa heillä on mahdollisuus tutkimuksen kautta ohjata päätöksentekijöitä nuorten yhteiskunnalliseen kuulumiseen kietoutuvien eksistentiaalisten kysymysten äärelle ja osoittaa päättäjille heidän vastuunsa näiden kysymysten ratkaisemisessa (Suoranta & Rynänen 2014). Samalla tutkimus osallistuu keskusteluihin siitä, millaisten panostusten arvoisena nuoret yhteiskunnassa nähdään ja millaisen yhteiskunnan rakentamiseen heidät otetaan mukaan (McPherson 2024; Kelly 2018). Aikaan virittyneellä nuorisotutkimuksella on kyky näissä keskusteluissa ymmärtää ja tuoda esille aikaan liittyviä kehityskulkuja, jotka vaikuttavat nuorten elämään ja hyvinvoinnin mahdollisuuksiin. Esimerkiksi kapitalistinen talouspoliittinen ideologia, individualistisen yksilönvastuun korostaminen ja luonnon ymmärtäminen ihmiselle alisteisena resurssina ovat länsimaisen yhteiskuntajärjestyksen taustalla olevia ”kummituksia” (McPherson 2024). Ne ovat johtaneet hallitsemattomaan ilmastokriisiin ja vahvistavat yhteiskunnan valtasuhteiden polarisaatiota (Fraser 2024). Samalla ne lisäävät nuorten aikatyön kompleksisuutta ja tuottavat nuorille, kuten kaikille muillekin, epävarmuuksia, eriarvoisuutta ja turvattomuutta (Leccardi ym. 2023; Rosa 2013). Nuorisotutkimuksen kentälle tarvitaan tutkimusta, jossa tunnistetaan ajan moniulotteisuuden tuottamia epävarmuuksia ja jännitteitä, joita nuorten erilaisiin elämäntilanteisiin ja resursseihin sekä sukupolvien välisiin suhteisiin liittyy (Walther & Stauber 2025, 328–329; Yuval-Davis 2007).

Mikäli nuorisotutkimus kuljettaa mukanaan ”aikasokeita” teoreettisia oletuksia ja metodologisia sitoumuksia, niistä uhkaa tulla ”painolas-teja”, jotka eivät tavoita nykynuorten kohtaamaa

todellisuutta. Ajallisuuden huomioiva tutkimus edellyttää aikaan liittyvää refleksiivisyyttä ja sensitiivisyyttä sekä uudenlaisia tutkimuksen metodologisiin valintoihin liittyviä perusteluita. Tämä voi tuntua ”hankalalta”. Nuorisotutkijat voivat kuitenkin valjastaa ”hankaluuden” voimavarakseen ja nostaa sen tieteenalan erityiseksi itsemääräyksen välineeksi. Nuorisotutkimuksessa ”hankala tieto” voi tarkoittaa aktiivista pyrkimystä kriittiseen tietoon: sitä, että tutkijat ovat valmiita esittämään kiusallisia ja vaikeita kysymyksiä, jotka pakottavat arvioi maan uudelleen nuorista esitettyjä näkemyksiä, nuorista tuotettua tietoa ja nuoriin kohdistuvia vaatimuksia ajassa, jossa nuorten yhteiskunnallisen kuulumisen kysymyksistä on tullut eksistentiaalisia. Viime kädessä myös nuoret tarvitsevat nuorisotutkimuksen tukea näiden kysymysten ratkaisemiseen. ■

KIITOKSET

Tutkimusta ovat rahoittaneet Brita Maria Renlundin muistosäätiö ja Niilo Helanderin Säätiö.

VIITTEET

- 1 Artikkelin kirjoittajat on merkitty aakkosjärjestykseen; molemmat ovat julkaisun ykköskirjoittajia.

KIRJALLISUUS

- Adam, Barbara (1995) *Timewatch. The Social Analysis of Time*. Polity Press, Cambridge.
- Aho, Kevin, Altman, Megan & Pedersen, Hans (2024) ”Introduction”. Teoksessa Kevin Aho, Megan Altman & Hans Pedersen (toim.) *The Routledge Handbook of Contemporary Existentialism*. New York: Routledge, 1–9.
- Arnett, Jeffrey Jensen (2000) ”Emerging Adulthood. A Theory of Development from the Late Teens Through the Twenties”. *American Psychologist* 55:5, 469–480.
- Antonsich, Marco (2010) Searching for Belonging – An Analytical Framework. *Geography Compass* 4:6, 644–659.
- Bauman, Zygmunt (1991) *Modernity and Ambivalence*. Polity Press, Cambridge.
- Bauman, Zygmunt (2005) *Work, Consumerism and the New Poor*. Second edition. Open University Press, Maidenhead.
- Bauman, Zygmunt (2017) *Retrotopia*. Polity Press, Cambridge.
- Beck, Ulrich (1992) *Risk Society. Towards a New Modernity*. SAGE Publications, London.
- Berlant, Lauren (2011) ”Cruel Optimism”. *Differences* 17:3, 20–36.
- Bessant, Judith (2004) ”Mixed Messages: Youth Participation and Democratic Practice”. *Australian Journal of Political Science* 39:2, 387–404.
- Bessant, Judith, Farthing, Rys, & Watts, Rob (2017) *The Precarious Generation: A Political Economy of Young People*. Routledge, Abingdon, Oxon.
- Botto, Mateo & Gottzén, Lucas (2023) Swallowing and Spitting out the Red Pill: Young Men, Vulnerability, and Radicalization Pathways in the Manosphere. *Journal of Gender Studies* 33:5, 596–608.
- Bynner, John & Parsons, Samantha (2002) ”Social Exclusion and the Transition from School to Work: The Case of Young People Not in Education, Employment, or Training (NEET)”. *Journal of Vocational Behavior* 60:2, 289–309.
- Cahill, Helen (2024) ”Re-thinking Resilience in Transitional Times”. Teoksessa Jenny Chesters (toim.) *Research Handbook on Transitions into Adulthood*. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 260–271.
- Cahill, Helen & Leccardi, Carmen (2020) ”Reframing resilience”. Teoksessa Johanna Wyn, Helen Cahill, Dan Woodman, Herman Cuervo, Carmen Leccardi ja Jenny Chesters (toim.) *Youth and the New Adulthood: Generations of Change*. Springer Singapore Pty. Ltd, Singapore, 67–81.

- Cook, Julia (2016) "Young Adults' Hopes for the Long-Term Future: From Re-Enchantment with Technology to Faith in Humanity". *Journal of Youth Studies* 19:4, 517–532.
- Côté, James (2014) *Youth Studies. Fundamental issues and debates*. Palgrave Macmillan, Basingstoke.
- Cuervo, Hernan & McPherson, Charlotte (2024) "The Usefulness of the Concept of Belonging in Youth Transitions". Teoksessa Jenny Chesters (toim.) *Research Handbook on Transitions into Adulthood*. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, 55–66.
- Cuervo, Hernan & Wyn, Johanna (2014) "Reflections on the Use of Spatial and Relational Metaphors in Youth Studies". *Journal of Youth Studies* 17:7, 901–915.
- Cuervo, Hernan & Wyn, Johanna (2016) "An Unspoken Crisis: The 'Scarring Effects' of the Complex Nexus Between Education and Work on two Generations of Young Australians". *International Journal of Lifelong Education* 35:2, 122–135.
- Cuzzocrea, Valentina (2017) "Moratorium or Waithood? Forms of Time-Taking and the Changing Shape of Youth". *Time & Society* 28:2, 567–586.
- Cuzzocrea, Valentina (2018) "A Possibility to Square the Circle? Youth Uncertainty and the Imagination of Late Adulthood". *Sociological Research Online* 23:3, 671–686.
- Cuzzocrea, Valentina (2020) "A Place for Mobility in Metaphors of Youth Transitions". *Journal of Youth Studies* 23:1, 61–75.
- Farrugia, David (2019) "How Youth Become Workers: Identity, Inequality and the Post-Fordist Self". *Journal of Sociology* 55:4, 708–723.
- Fevre, Ralph (2007) "Employment Insecurity and Social Theory: The Power of Nightmares". *Work, Employment and Society* 21:3, 517–535.
- Flaherty, Michael G. (2003) "Time Work: Customizing Temporal Experience". *Social Psychology Quarterly* 66:1, 17–33.
- Flaherty, Michael G. (2012) "Age and Agency: Time Work Across the Life Course". *Time & Society* 22:2, 237–253.
- France, Alan & Threadgold, Steven (2016) "Youth and Political Economy: Towards a Bourdieusian Approach". *Journal of Youth Studies* 19:5, 612–628.
- Franceschelli, Michela & Keating, Avril (2018) "Imagining the Future in the Neoliberal Era: Young People's Optimism and Their Faith in Hard Work". *YOUNG* 26:4, 15–17S.
- Fraser, Nancy (2024) *Kannibaalikapitalismi. Miten päästä eroon järjestelmästä, joka syö demokratian, hyvinvoinnin ja maapallon*. Suom. Sauli Havu & Janika Harju. Vastapaino, Tampere.
- Furlong, Andy & Cartmel, Fred (2007) *Young People and Social Change: New Perspectives*. Open University Press, Maidenhead.
- Giddens, Anthony (2008/1991) *Modernity and Self-Identity. Self and Society in the Late Modern Age*. Polity Press, Cambridge.
- Harris, Anita, Cuervo, Hernan & Wyn, Johanna (2021) *Thinking about Belonging in Youth Studies*. Springer International Publishing AG, Cham.
- Hendry, Natalie Ann (2024) "Youth Health and Wellbeing in Digital Cultures". Teoksessa Johanna Wyn, Helen Cahill & Hernan Cuervo (toim.) *Handbook of Children and Youth Studies*. Springer, Singapore, 197–210.
- Holte, Bjørn Hallstein (2017) "Counting and Meeting NEET Young People: Methodology, Perspective and Meaning in Research on Marginalized Youth". *YOUNG* 26:1, 1–16.
- Honkatukia, Päivi (2024) "Varjoista valoon – nuorten yhteiskunnallinen ääni ja mielikuvituksen voima". *Nuorisotutkimus* 42:4, 68–75.
- Honkatukia, Päivi, Kallio, Jenni, Lähde, Miia & Mölkänen, Jenni (2020) *Omana itsenä osa yhteiskuntaa – Itsenäistyvät nuoret aikuiset kansalaisina*. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Joutsenvirta, Maria, Hirvilampi, Tuuli, Ulvila, Marko & Wilén, Kristoffer (2016) *Talous kasvun jälkeen*. Gaudeamus, Helsinki.
- Juusola, Henna, Ägren, Susanna & Valtonen, Annika (2023) "Governance of Young People's Participation: Critical Reflections". Teoksessa Tiina Rättälä & Päivi Honkatukia (toim.) *Reclaiming the Future! Young People as Agents of Sustainable Way of Life and Society*. Routledge, London, 94–108.
- Kallio, Jenni (2022) "'Siitä tuli ihan hirveen paperisota' – Kansalaispätevyys nuorten aikuisten institutionaalisissa kohtaamisissa". *Sociologia* 59:1, 19–34.
- Kallio, Jenni (2023) *Eletty, opittu, kamppailtu: Itsenäistyvien nuorten kansalaisuuden rakentuminen institutionaalisessa järjestelmässä*. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto.
- Kallio, Jenni (2024) "'Basically, My Only Dream Is to Be a Part of Society' – Young Adults' Negotiations for Citizenship in the Institutional System". *Journal of Youth Studies*, 1–18. <https://doi.org/10.1080/13676261.2024.2396332>
- Kallio, Jenni & Honkatukia, Päivi (2022) "Everyday Resistance in Making Oneself Visible: Young Adults' Negotiations with Institutional Social Control in Youth Services". *International Journal of Child, Youth and Family Studies* 13:1, 98–123.
- Kelly, Peter (2006) "The Entrepreneurial Self and 'Youth at Risk': Exploring the Horizons of Identity in the 21st Century". *Journal of Youth Studies* 9:1, 17–32.
- Kelly, Peter (2018) "Three Notes on a Political Economy of Youth". *Journal of Youth Studies* 21:10, 1283–1304.

- Kyllönen, Simo (2023) "Demokratia ja tulevien sukupolvien oikeudenmukainen kohtelu". Teoksessa Markku Oksanen & Henri Vogt (toim.) *Huomisen huomaava demokratia: Pitkäjänteisen politiikan mahdollisuudet*. Vastapaino, Tampere, 53–76.
- Leccardi, Carmen (2012) "Young People's Representations of the Future and the Acceleration of Time: A Generational Approach". *Diskurs Kindheits- und Jugendforschung* 7:1, 59–73.
- Leccardi, Carmen (2014a) "Time of Society and Time of Experience: Multiple Times and Social Change". *KronoScope* 14:1, 10–24.
- Leccardi, Carmen (2014b) "Young People and the New Semantics of the Future". *Società Mutamento Politica* 5:10, 41–54.
- Leccardi, Carmen (2021) "Redefining the Link Between Structure and Agency". Teoksessa Magda Nico & Ana Caetano (toim.) *Structure and Agency in Young People's Lives. Theory, Methods and Agendas*. Routledge, London, 82–97.
- Leccardi, Carmen, Jedlowski, Paolo & Cavalli, Alessandro (2023) *Exploring New Temporal Horizons: A Conversation Between Memories and Futures*. Bristol University Press, Bristol.
- Lister, Ruth (2007) "Why Citizenship: Where, When and How Children?" *Theoretical Inquiries in Law* 8:2, 693–718.
- Mannheim, Karl (1972/1952) *Essays on the Sociology of Knowledge*. Viides painos. Toim. Paul Kecskemeti. Routledge & Kegan Paul Ltd, London.
- May, Vanessa (2013) *Connecting Self to Society: Belonging in a Changing World*. Palgrave Macmillan, Basingstoke.
- McPherson, Charlotte (2024) "Considering the Past, Present and Future: Making the Case for a Hauntological Approach to Youth". *Journal of Youth Studies*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/13676261.2024.2328121>
- Mietola, Reetta, Kallio, Jenni & Honkatukia, Päivi (2023) "Nuoret ja pandemian jälkeistä yhteiskuntaa koskeva päätöksenteko". Teoksessa Markku Oksanen & Henri Vogt (toim.) *Huomisen huomaava demokratia: Pitkäjänteisen politiikan mahdollisuudet*. Vastapaino, Tampere, 275–298.
- Moosa-Mitha, Mehmoona (2005) "A Difference-Centered Alternative to Theorization of Children's Citizenship Rights". *Citizenship Studies* 9:4, 369–388.
- Määttä, Mirja & Westerback, Frida (2024) "Elämässä etenemisen ideaali nuorten aikuisten korona-ajan kertomuksissa". Teoksessa Päivi Honkatukia, Jenni Kallio & Mirja Määttä (toim.) *Elämää korona-ajassa. Poikkeusolot nuorten aikuisten kokemana*. Vastapaino, Tampere, 53–85.
- Niemi, Anna-Maija (2024) "Assemblages of Well-Being and Belonging in Young Adults' Life-Historical Narrations: Experiences from Education and the Labour Market". *Journal of Youth Studies*, 1–16. <https://doi.org/10.1080/13676261.2024.2370248>
- Nikunen, Minna (2017) "Young People, Future Hopes and Concerns in Finland and the European Union: Classed and Gendered Expectations in Policy Documents". *Journal of Youth Studies* 20:6, 661–676.
- Nilan, Pam (2011) "Youth Sociology Must Cross Cultures". *Youth Studies Australia* 30:3, 20–26.
- Ripple, William, Wolf, Christopher, Gregg, Jillian, Rockström, Johan, Mann, Michael, Oreskes, Naomi, Lenton, Timothy, Rahmstorf, Stefan, Newsome, Thomas, Xu, Chi, Svenning, Jens-Christian, Cardoso Pereira, Cássio, Law, Beverly & Crowther, Thomas (2024) "The 2024 State of the Climate Report: Perilous Times on Planet Earth". *BioScience* 74:12, 812–824.
- Rosa, Hartmut (2013) *Social Acceleration. A New Theory of Modernity*. Käänt. Jonathan Trejo-Mathys. Columbia University Press, New York.
- Rättilä, Tiina & Honkatukia, Päivi (2023) "Introduction". Teoksessa Päivi Honkatukia & Tiina Rättilä (toim.) *Young People as Agents of Sustainable Society. Reclaiming the Future*. Routledge, London, 1–37.
- Suikkanen, Asko & Viinämäki, Leena (1999) "Life Paths and Labour Market Citizenship". Teoksessa Jens Christiansen, Pertti Koistinen & Anne Kovalainen (toim.) *Working Europe: Reshaping European Employment Systems*. Ashgate, Aldershot, 189–209.
- Sukarieh, Maysoun & Tannock, Stuart (2015) *Youth Rising? The Politics of Youth in the Global Economy*. Routledge, New York, NY.
- Suoranta, Juha & Ryynänen, Sanna (2014) *Taisteleva tutkimus*. Into, Helsinki.
- Threadgold, Steven (2020) "Figures of Youth: On the Very Object of Youth Studies". *Journal of Youth Studies* 23:6, 686–701.
- Valcke, Barbara, Van Hiel, Alain, Onraet, Emma & Dierckx, Kim (2020) "Procedural Fairness Enacted by Societal Actors Increases Social Trust and Social Acceptance Among Ethnic Minority Members Through the Promotion of Sense of Societal Belonging". *Journal of Applied Social Psychology* 50:10, 573–587.
- Walther, Andreas (2006) "Regimes of Youth Transitions: Choice, Flexibility and Security in Young People's Experiences Across Different European Contexts". *YOUNG* 14:2, 119–139.
- Walther, Andreas & Stauber, Barbara (2025) "Doing Youth in Time? A Relational Perspective on the Temporal Constructions of Youth". *Time & Society* 34:3, 312–333.
- Wass, Hanna & Kauppinen, Timo M. (2024) Sukupuolisakset äänestyslipulla: sukupuolen ja iän

- yhteys äänestäjien poliittisiin valintoihin". Teoksessa Anna Rajavuori (toim.) *Eriarvoisuuden tila Suomessa* 2024. Kalevi Sorsa -säätö, Helsinki, 73–103.
- Wood, Bronwyn E. (2017) "Youth Studies, Citizenship and Transitions: Towards a New Research Agenda". *Journal of Youth Studies* 20:9, 1176–1190.
- Woodman, Dan (2011) "A Generation's Approach to Youth Research". Teoksessa Sally Beadle, Roger Holdsworth & Johanna Wyn (toim.) *For We Are Young and...? Young People in a Time of Uncertainty*. Melbourne University Press, Melbourne, 29–48.
- Woodman, Dan & Leccardi, Carmen (2015) "Generations, Transitions, and Culture as Practice: A Temporal Approach to Youth Studies". Teoksessa Dan Woodman & Andy Bennett (toim.) *Youth Cultures, Transitions, and Generations*. Palgrave, London, 56–68.
- Woodman, Dan & Wyn, Johanna (2015) *Youth and Generation: Rethinking Change and Inequality in the Lives of Young People*. SAGE Publications Ltd, London.
- Wyn, Johanna (2020) "Introduction". Teoksessa Johanna Wyn, Helen Cahill, Dan Woodman, Hernan Cuervo, Carmen Leccardi & Jenny Chesters (toim.) *Youth and the New Adulthood: Generations of Change*. Springer Singapore Pty. Ltd, Singapore, 1–12.
- Wyn, Johanna & White, Rob (2015) "Complex Worlds, Complex Identities: Complexity in Youth Studies". Teoksessa Dan Woodman & Andy Bennett (toim.) *Youth Cultures, Transitions, and Generations*. Palgrave, London, 28–41.
- Wyn, Johanna, Cuervo, Hernan & Landstedt, Evelina (2015) "The Limits of Wellbeing". Teoksessa Katie Wright & Julie McLeod (toim.) *Rethinking Youth Wellbeing: Critical Perspectives*. Springer, Singapore, 55–70.
- Yuval-Davis, Nira (2006) "Belonging and the Politics of Belonging". *Patterns of Prejudice* 40:3, 197–214.
- Ziehe, Thomas (1991) Uusi nuoriso: epätavanomaisen oppimisen puolustus. Vastapaino, Tampere.
- Ågren, Susanna (2021) "Exploring Vocational Education Students' Visions of a Successful Transition to Working Life from the Perspective of Societal Belonging". *Journal of Applied Youth Studies* 4:1, 67–81.
- Ågren, Susanna (2023) "Shaping Worker-Citizenship: Young Vocational Education Graduates' Labour Market Positionings Within New Adulthood". *Journal of Youth Studies* 27:6, 819–834.
- Ågren, Susanna (2024) *Epistemological Dissonance of Worker-Citizenship: Young Vocational Students' and Graduates' Negotiations of Societal Belonging Within the Changing Labour Market*. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto.
- Ågren, Susanna & Kallio, Jenni (2023) "Young Adults' Perceptions of Citizenship Outside and Beyond Labour Market Citizenship". Teoksessa Päivi Honkatukia & Tiina Rättälä (toim.) *Young People as Agents of Sustainable Society. Reclaiming the Future*. Routledge, London, 113–127.